

Idealisten Simenon

GEORGES SIMENONS senast till svenska översatta bok *Snön var smutsig* (Bonniers, 15/50) är en "vanlig" roman, inte en deckare. Scenen är en fransk (eller belgisk) stad under den nazistiska ockupationen; "hjälten" är en nitton års yngling, brutaliserad och förhärdad genom upprostran och miljö, son till ägarinnan av en bordell, där en stor del av bokens händelser utspelas. Aldrig har Simenon gått längre i grå och hårda skildringar av last, mord och hor; ondskan och snusket blir ibland kväljande. Men i denna bok framträder också med ovanlig tydlighet hur nära Simenon står de stora katolska författarna, hur avskyn för det smutsiga livet utnynnar i tro på frälsning och försoning. Den gemene Frank förvandlas, sedan han genom medvetet avskyvärda och för honom själv vidriga handlingar löpt li-
nan ut, till en människa som känner kärlekens under av evig gemenskap. Den flicka mot vilken han begått sin största synd besöker honom i det tyska fängelset; att de älskar varandra blir en övervin-
nelse av den väntande döden. Flic-
kans far, i sin förlåtande rättfärdighet en vagare och större Maigret, en Gud i mänsklig förklädnad, ordnar det möte som utlöser den definitiva känslan av lycka och trygghet, en himmelsfärd före avrättningen. Romanen är det mest användbara belägget för den av skilda kritiker framförda tolkningen att Simenon bör ses som religiös idealist. Men för-
visso finns hos denne lysande be-
gävnung flera möjligheter, större spännvidd, än hos de mera dogma-
tiska och troende skildrarna av den fördärvades väg till ljuset. Det är inte sällan man kommer att tänka på Dostojevskij vid läsning av denna skakande och fascinerande bok.

HERBERT TINGSTEN

D • N

15/5 1956

Sydstatsbourbonernas metoder och utsikter

Bourbonerna, denna av Mencken formade beteckning för de urkonservativa, särskilt i Södern, kan tyckas vara ett dåligt namn på de socialgrup-
per som mest aggressivt håller på olikställighet och rasdiskri-
minering. Det finns sannerli-
gen ingenting förnämt och
furstligt över denna grupp. Den består till övervägande
del av den fattiga sydstats-
befolkningen — i Södern kan
man trots det stigande väl-
ståndet ännu tala om fattig-
dom — av småbönder, oorga-
niserade arbetare, småhand-
lande, tjänstemän. Men här
finns vi dem som "ingenting
lärt och ingenting glömt". Här
tror man ännu på den vita
rasens överlägsenhet och talar
med stolthet om det vita väl-
det, de metodistiska och bap-
tistiska predikanterna bevisar
med bibeln i handen, liksom
kalvinisterna i Sydafrika, att
Gud hänvisat de svarta till en
tjänande ställning, politikerna,
lystna efter röster, förklarar
den högsta unionsdomstolens
liberala utslag vara en följd
av kommunistiskt inflytande.
Frukten för negrerna, socialt,
ekonomiskt, sexuellt, är star-
kast bland dem som känner
sig hotade vid en fri tävlan;
den växer delstat för delstat
i proportion till negrernas an-
del i befolkningen.

Hur stor denna grupp av
oförsonliga är kan naturligtvis
inte närmare beräknas. Vad
som i dagligt tal kallas Södern
omfattar omkring femton sta-
ter, från Virginia i nordost
till Texas i sydväst, med 25
miljoner invånare, varav drygt
en tredjedel negrer. Men det
är i kanske hälften av dessa
stater, och särskilt i den djupa
Södern från Syd-Carolina
till Louisiana, som rasföre-
ställningarna dominerar opi-
nion och politik. Även i dessa
stater finns — det visar skilda
omröstningar — många som
vill följa en liberal linje; den
konservativa majoriteten är
emellertid så stark och så ak-
tiv att de tveksamma och kri-
tiska anpassar sig med mer
eller mindre dåligt samvete,
och utåt framstår enigheten
som total och orubblig.

De fem miljonerna negrer i
Norden kan kraftigt påverka
unionspolitiken; de har fram-
gångsrikt tjänstgjort som på-
drivare främst inom det de-
mokratiska partiet. Kan inte
de — låt oss säga — tio mil-
jonerna oförsonliga i Södern
utnyttja sina röster för att
skaffa sig en liknande ställ-
ning? Nej, det är inte gärna
möjligt — detta är en kärn-

punkt i samtidens amerikans-
ka politik. Skälen här för är fle-
ra, och det skulle föra för långt
att ingående utreda dem. Ett skäl
är sydstatsbourbonernas kon-
centration till ett fåtal stater,
ett annat därmed samman-
hängande skäl att de måste
verka för ett enpartisystem
inom dessa stater, ty eljest
kan den stora och numera till
stor del röstberättigade neger-
minoriteten bli tungan på vä-
gen.

Men det kanske viktigaste
är helt enkelt att Södern
inte längre framstår som en
central politisk maktfaktor. Un-
der årtiondena efter inbördes-
kriget var det demokratiska
partiet närmast ett sydstats-
parti, som i krislägen kunde
vinna unionsmakten genom att
appellera till de missnöjda
folkgrupperna i norr. Denna
taktik har, i samband med re-
gionala och sociala förskjut-
ningar i befolkningen, lyckats
så väl att de unionella val-
striderna numera främst gäl-
ler Norden och Västern.
Franklin Roosevelt skulle ha
segrat under alla valen 1932—
1944, även om samtliga syd-
stater röstat republikansk;
blott Truman 1948 behövde ett
fåtal elektorsröster från Sö-
dern. Det är nästan otroligt
att de fem eller tio stater som
är beredda att rösta blott på
rasfrågan skulle kunna bli den
utslagsgivande marginalen vid
ett unionellt val. Och att ta
någon större hänsyn till deras
uppfattning vore för demokra-
ter likaväl som för republi-
kaner att riskera ett katastro-
falt avfall i norr och väster.
Tänkbart är att en del stater
i Södern som ren protest rö-
star republikansk eller för ett
tillfälligt tredje parti av sam-
ma typ som dixiekratern 1948,
men vågmästare kan Södern
inte bli.

Bourbonernas kamp är där-
för politiskt hopplös, och det
är deras ledare väl medvetna
om. Vad det gäller för dem är
inte att segra, utan att så
länge som möjligt uppskjuta
det fullständiga nederlaget. För
denna taktik finns ganska stort
utrymme. Högsta domstolens
utslag gäller formellt endast
det enskilda fall som förelig-
ger till avgörande; en statlig
myndighet eller tjänsteman
kan inte ådömas straff annat
än vid vägran att lyda en di-
rekt anvisning från domsto-
lens sida. Därjämte är kring-
gående rörelser lätt planerade.
Man kan exempelvis reellt be-
vara segregationen i skolorna
genom att i stället för ras-
streckat införa prövning med